

Zajímavosti z odborného tisku a života

Pšenice dosáhla rekordní ceny důsledkem snížení úrody suchem

Zpracovala a přeložila: Ing. Eva Bajerová
Zemědělský výzkumný ústav Kroměříž, s.r.o.

Před vánocemi poprvé cena pšenice vzrostla nad 10-US dolarů za bušl. To má za následek vyšší potravinářské ceny ostatních zrnin a olejin, což vede k celosvětovému růstu cen.

Cena pšenice u termínovaných kontraktů v Chicagu skočila o 30 centů, což je 3,1 %, na 10,09 US dolarů v důsledku ohrožení úrody suchem v Argentině. To obnovilo obavu, že zemědělci celosvětově nebudou schopni vyprodukovat dostatek pšenice k vyrovnání rostoucí poptávky po produktech z pšenice – pečivu, těstovinách a krmných směsích.

Rýže také dosahuje rekordních cen, sója dosáhla nejvyšší ceny za posledních 34 let a kukuřice dosáhla devíti-měsíčního vrcholu, jak informuje Bloomberg News.

Zvyšující se ceny potravin a paliv posilují inflaci a ztěžují centrálním bankám udržet nízké úrokové sazby. Kellogg Co, největší americký producent zrnin, General Mills Inc, Nissin Food Products Co a Kikkoman Crop jsou mezi firmami, které zvýšily ceny.

„Vidíme celosvětový růst tlaku na ceny“, řekl Brian Redican, ekonom v Macquarie Group Ltd v Sydney. „Růst cen u měkkých komodit (což jsou např. cukr, káva, kakao a ovoce) je opravdu další fází tohoto procesu.“

Cena pšenice se zvýšila více než dvakrát za minulý rok jako důsledek nepříznivého počasí, které snížilo vývoz z Austrálie do USA a Kanady. Suché, horké počasí může snížit výnosy v Argentině, čtvrtého největšího exportéra, řekl minulý týden meteorolog z Meteorologix LLC.

„Výše světových zásob je nyní opravdu napjatá“, řekl Tobin Gorey, stratég přes komodity u Commonwealth Bank of Australia. „Říkat toto však v době nejvyšších cen je velmi nebezpečné.“

Nižší úroda v Argentině může snížit světové zásoby pšenice, které se mohou snížit o 11 % k 31. květnu 2008 na 110,1 miliónů tun, jak předpověděla vláda USA.

Ceny pšenice pro dodání v březnu, což jsou neaktivnější kontrakty, vystoupaly na počátku obchodní seance na Chicago Board of Trade o maximální povolený limit 30 centů na 10,02 US dolarů za bušl, to je zvýšení o 2,3 %.

(Zdroj: Madelene Pearson: Wheat hits record cost as drought cuts crops, http://www.shanghaidaily.com/sp/article/2007/200712/20071218/article_341936.htm)

OSN předpokládá celosvětový nedostatek potravin

Zpracovala a přeložila: Ing. Renata Mikolášová, Ph.D.,
Zemědělský výzkumný ústav Kroměříž, s.r.o.

Organizace spojených národů uvádí, že téměř 40 států čelí hrozbě kritického nedostatku potravin z důvodu zvýšení jejich cen na rekordní úroveň a současně, že se světové zásoby potravin velmi rychle snižují. Neúroda, globální oteplování, přírodní katastrofy, války, větší podíl plodin pěstovaných pro výrobu biopaliv na úkor plodin pro potravinářské účely. To vše zapříčinilo více jak 40% globální index cen určený OSN v roce 2007, v roce 2006 byl tento index 9 %.

Jak uvádí Jacques Diouf, vedoucí FAO, existuje vážná hrozba nedostatku potravin resp. jejich finanční nedostupnosti pro stále více lidí. Náklady na potraviny importované do nejchudších zemí, k nimž patří 20 afrických států, Irák, Afghánistán, Nepál a Pákistán, dosáhly již 107 miliard US dolarů. V zemích jako je Mexiko, Maroko, Uzbekistán, Jemen a Senegal vysoké ceny a nedostatek potravin vyvolávají mezi lidmi nepokoje.

Ve své měsíční analýze světových cen potravin FAO uvádí bezprecedentní vzestup cen potravin ve světě, týkající se téměř všeho – od základních potravin až po krmné komodity, přičemž taková celosvětově znepokojivá situace se v minulosti zřídka kdy vyskytla. Ceny potravin v Austrálii vzrostly za poslední 2 roky o 12 procent zejména kvůli neúrodě a suchu. Australský statistický úřad uvádí zvýšení cen chleba a vajec o 17 % od roku 2005, dále navýšení cen dalších potravin za stejné období – zelenina 33 %, med 100 %, mléčné produkty 11 % a ovoce 43 %.

Ekonom John Quiggin ve své zprávě pro *Australian Conservation Foundation* shrnuje, že podobné cenové šoky v důsledku ničivého sucha může Austrálie očekávat častěji než jedenkrát za deset let v případě neuskutečnění razantních kroků ke snížení emisí respektive proti globálním změnám klimatu. Ovšem současně uvádí, že strategie k omezení klimatických změn (pěstování obilovin a cukrové třtiny pro biopaliva, zalesňování za účelem snižování oxidu uhlíku) nevyhnutelně přispívají k růstu cen potravin.

V roce 2008 bude hodnocen vliv biopaliv na světovou produkci potravin u příležitosti konference k bezpečnosti potravin pořádanou OSN. Jak upozorňuje Jacques Diouf, je nutné politiku biopaliv koordinovat na mezinárodní úrovni a brát zřetel na problém boje proti hladu.